

Var finns kvinnorna?

Nästan nio av tio civila som EU skickar ut till fredsarbete är män. Det visar en ny och unik rapport framtagen av Operation 1325, som presenterades i Europaparlamentet den 3 december. Kvinnor anses inte ha tillräcklig kompetens för att hantera säkerhetsfrågor och det europeiska fredsarbetet blir ett projekt av, och för män. Detta påverkar effektiviteten i EU:s arbete negativt. Medlemsstaterna och rådssekretariatet måste skärpa sig och inse att diskrimineringen av kvinnor är ett hot mot freden.

Bilden av andra världskriget som många av oss lever med är bilden av män som ligger i skyttegravar och skjuter på andra män. Men under andra världskriget våldtogs även 1,9 miljoner tyska kvinnor under loppet av några månader av röda armén. Det här är fakta som uppmärksammades först under mitten av 1990-talet. Vi lever fortfarande i en tid där berättelserna om vår omvärld och väpnade konflikter till stor del handlar om män och mäns erfarenheter.

Idag är könsfördelningen i yrkesgrupper som jurister, statsvetare, demokratiutvecklare och policymakers ganska jämn i EU:s medlemsstater. Endast poliskåren är markant mansdominerad. Ändå har den studie som vi i paraplyorganisationen Operation 1325 genomfört under hösten visat att mellan åren 2006 – 2008 är nästan 9 av 10 civila i den internationella personalen i EU:s fredsarbete män. Allra sämst ser det ut bland den gruppen av fredsarbetare som rekryteras och betalas av medlemsstaterna, där siffrorna varierar mellan 7 och 13 procent kvinnor. Bland dem som rekryteras och betalas direkt av EU varierar andelen kvinnor mellan 15 och 28 procent. Detta trots att EU:s medlemsstater har en skyldighet att arbeta i enlighet med resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet som ställer tydliga krav på att öka kvinnors deltagande i fredsarbetet.

Betyder dessa skrämmande siffror att vi lever i ett Europa där kvinnor inte anses vara tillräckligt kompetenta för att arbeta med freds- och säkerhetsfrågor? Forskare, civila samhället och människor i konfliktområden har i årtionden kritiserat FN och det internationella samfundet för att utgå från en manlig statscentrerad norm i arbetet med fred och säkerhet. När resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet antogs av FN:s säkerhetsråd år 2000 var det en stor seger. Nu skulle kvinnors rätt till inflytande i fred- och säkerhetsfrågor äntligen tas på allvar.

Förverkligandet av resolution 1325 hänger dock mycket på medlemsstaterna. Idag har endast ett fåtal länder i världen en nationell handlingsplan för genomförandet av resolution 1325. Kvinnors rätt till inflytande i fredsarbetet är fortsatt ett sidospår medan männen fortsätter att plöja huvudfrågan genom att diskutera och genomföra säkerhetspolitiken utan att ta kvinnors deltagande på allvar.

Har det någon egentlig betydelse att kvinnor utestängs från det internationella fredsarbetet? Ja, det har en avgörande betydelse. EU skickar en tydlig signal till konfliktländer där man arbetar att det är

Operation 1325 är en paraplyorganisation bestående av fem kvinno- och fredsorganisationer: Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF), Kvinnor För Fred, Riksförbundet Internationella Föreningar för invandrarkvinnor (RIFFI), UNIFEM Sverige och Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd. Operation 1325 arbetar för förverkligandet av resolution 1325 genom information, utbildning och politisk påverkan. Besök gärna vår hemsida www.operation1325.se

män som sitter inne på expertisen i samhällsfrågorna. Vid expertmötet i Wien 2005 om kvinnor i konfliktförebyggande arbete och krishantering betonades att insatser utan kvinnors deltagande blir mindre effektiva, bland annat för att män inte kan nå ut till alla grupper i ett konflikt- eller krisområde.

Väpnade konflikter handlar om människoliv som tar slut, söndrade kroppar och förlust av familj och anhöriga. Väpnade konflikter ärrar ett samhälle långt efter det att ett fredsavtal har signerats. Effektivitet i insatserna är därmed inte en bisak som kan avfärdas som välbeställda kvinnors missnöje över att inte få vara med i leken. Kvinnors deltagande handlar om möjligheten till att bygga hållbar fred. Utestängningen av kvinnor är ett allvarligt symptom på en haltande demokrati.

EU:s medlemsstater och EU:s institutioner måste inse situationens allvar. Hela rekryteringsprocessen till EU:s fredsarbete måste ses över utifrån ett genusperspektiv. Könsuppdelad statistik måste tas fram och offentliggöras. Ministerrådet har möjlighet att ge tydliga direktiv till EU:s institutioner och till medlemsstaterna, denna möjlighet måste utnyttjas. En central enhet inom EU som ansvarar för statistik, rekrytering och uppföljning av medlemsstaternas arbete med kvinnors deltagande i fredsarbete behöver inrättas. Det är hög tid att EU tar sitt ansvar för resolution 1325 och tar tillvara på den kompetens som idag ignoreras.

Paraplyorganisationen Operation 1325 genom Birgitta Ahlqvist, Ordförande

Operation 1325 är en paraplyorganisation bestående av fem kvinno- och fredsorganisationer: Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF), Kvinnor För Fred, Riksförbundet Internationella Föreningar för invandrarkvinnor (RIFFI), UNIFEM Sverige och Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd. Operation 1325 arbetar för förverkligandet av resolution 1325 genom information, utbildning och politisk påverkan. Besök gärna vår hemsida www.operation1325.se